

FITXA IDENTIFICATIVA

Dades de l'Assignatura

Codi	44400
Nom	Control de gestió: ferramentes operatives
Cicle	Màster
Crèdits ECTS	9.0
Curs acadèmic	2019 - 2020

Titulació/titulacions

Titulació	Centre	Curs	Període
2206 - M.U. Comptabilitat, Auditoria y Control de Gestió	Facultat d'Economia	1	Segon quadrimestre

Matèries

Titulació	Matèria	Caràcter
2206 - M.U. Comptabilitat, Auditoria y Control de Gestió	6 - Control de gestió	Optativa

Coordinació

Nom	Departament
TAMARIT AZNAR, MARIA DEL CARMEN	44 - Comptabilitat

RESUM

L'assignatura **control de gestió: eines operatives** forma l'estudiant en el coneixement de les eines operatives que permeten un control de la gestió de l'organització, com ara el paper de maneig de la informació subministrada per la comptabilitat de gestió per al control i la seva implicació en la presa de decisions, el procés pressupostari, els sistemes basats en les activitats, els sistemes de qualitat i de gestió mediambiental, l'aplicació de la teoria de les limitacions així com la gestió adequada de la cadena de subministraments i de projectes. Referent a això, aquesta matèria permetrà a l'alumne conèixer l'aplicació d'aquestes eines tant en empreses industrials, de serveis o comercials, amb característiques específiques i de sectors diversos.

El professorat encarregat de la docència en aquesta assignatura és:

Dª Carmen Tamarit Aznar, Departament de Comptabilitat
Bernardo Atienza, Smurfit Kappa Group
Juan Dueso, Importaco, S.A.
Arturo Giner, Autoridad Portuaria de Valencia
Jesús Manuel Juan, Readyfruit, SL

Marina Isabel Martínez, Activa Mutua

CONEIXEMENTS PREVIS

Relació amb altres assignatures de la mateixa titulació

No heu especificat les restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

Altres tipus de requisits

No es descriuen altres requisits.

COMPETÈNCIES

2206 - M.U. Comptabilitat, Auditoria y Control de Gestió

- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements adquirits i la seua capacitat de resolució de problemes en entorns nous o poc coneguts dins de contextos més amplis (o multidisciplinaris) relacionats amb la seua àrea d'estudi.
- Que els estudiants siguen capaços d'integrar coneixements i afrontar la complexitat de formular judicis a partir d'una informació que, sent incompleta o limitada, incloga reflexions sobre les responsabilitats socials i ètiques vinculades a l'aplicació dels seus coneixements i judicis.
- Que els estudiants posseïsquen les habilitats d'aprenentatge que els permeten continuar estudiant d'una forma que haurà de ser en gran manera autodirigida o autònoma.
- Capacitat crítica i autocritica.
- Desenvolupament de l'actitud ètica i de responsabilitat social en el treball, respectant els drets fonamentals i d'igualtat, l'accessibilitat i el medi ambient, d'acord amb els valors propis d'una cultura de pau i de valors democràtics.
- Capacitat de busca d'informació, anàlisi i síntesi.
- Capacitat d'adaptació a noves situacions i de resolució de problemes.
- Capacitat d'organització i planificació del treball i els recursos.
- Capacitat d'assumir responsabilitats i esforç.
- Capacitat de treball en equip i lideratge.
- Capacitat de comunicació.

RESULTATS DE L'APRENENTATGE

Com a resultat d'aprenentatge d'aquesta assignatura el / la estudiant serà capaç de:

Identificar les alternatives de control dels factors de producció segons el tipus d'organització. Analitzar els marges de cobertura com a punt de partida per a l'estudi de la relació cost-volum-resultat. Relacionar la comptabilitat estratègica amb els models de planificació. Calcular costos previstos i relacionar-los amb la planificació i el control de l'activitat interna. Identificar les noves necessitats d'informació que sorgeixen com a conseqüència dels canvis culturals, en les polítiques públiques i en la conscienciació col·lectiva, en general. Poder analitzar els indicadors de qualitat, màrqueting i medi ambient més significatius per al procés de presa de decisions. Detectar problemes i proposar solucions a les diferents àrees de la gestió operativa a l'empresa. Establir mecanismes de control de riscos.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. Comptabilitat de Gestió com Instrument de control

- 1.1. La necessitat de control i el paper de l'comptabilitat de gestió.
- 1.2. Variables que afecten el disseny, implantació i utilització d'una comptabilitat de gestió com a instrument de control.
- 1.3. Tipus de control segons l'estratègia de l'empresa i la estructura organitzativa.
- 1.4. Tipus de control segons la cultura i característiques del factor humà.
- 1.5. Tipus de control segons variables externes a l'empresa.

2. Influència del control de gestió en la presa de decisions

- 2.1. El marc informatiu en el procés de decisions.
- 2.2. Decisions relacionades amb el producte.
- 2.3. Decisions sobre compres.
- 2.4. Decisions sobre millors en els processos productius.
- 2.5. Decisions sobre preus i clients.

3. El procés de control mitjançant el pressupost i l'anàlisi de desviacions

- 3.1. El procés pressupostari.
- 3.2. Conceptes bàsics sobre el pressupost.
- 3.3. El pressupost mestre.
- 3.4. Tècniques de pressupost.
- 3.5. El control pressupostari.

4. El sistema de costos i gestió basat en les activitats com a instrument de control

- 4.1. Antecedents del sistema basat en les activitats.
- 4.2. Delimitació conceptual de les activitats.
- 4.3. El sistema de costos basats en les activitats.
- 4.4. El sistema de gestió basat en les activitats.
- 4.5. Control de gestió mitjançant activitats.

5. Control de costos de qualitat

- 5.1. Els costos en la implantació d'un programa de qualitat
- 5.1. Components dels costos de qualitat.
- 5.3. Implantació d'un sistema de costos totals de qualitat.
- 5.4. Control mitjançant indicadors per a l'anàlisi dels costos de qualitat
- 5.5. Informes del cost total de qualitat.

6. Control de costos de medi ambient

- 6.1. Les exigències mediambientals en l'empresa.
- 6.2. Concepce i classificació dels costos mediambientals.
- 6.3. Tractament dels costos mediambientals.
- 6.4. Indicadors per al control dels costos mediambientals.
- 6.5. Informe els mediambientals per al control de gestió.

7. Teoria de les limitacions: del control i gestió de les limitacions

- 7.1. La teoria de les limitacions: conceptes bàsics.
- 7.2. La gestió de les limitacions.
- 7.3. Estructura del sistema d'informació basat en la teoria de les limitacions.
- 7.4. Aplicació de la teoria de les limitacions a diferents tipus de gestió.
- 7.5. Aplicació de la teoria de les limitacions a l'àrea de distribució.

8. Control de la cadena de subministraments

- 8.1. Conceptes bàsics de la cadena de subministres.
- 8.2. Gestió del risc de la cadena de subministraments.
- 8.3. El procés de gestió en la cadena de subministraments.
- 8.4. Eines de millora en la gestió de subministraments.
- 8.5. Mesura del rendiment en la cadena de subministraments.

9. Gestió de projectes: un model control de gestió

- 9.1. Importància de l'anàlisi de projectes per al control.
- 9.2. Implicacions organitzatives dels projectes.
- 9.3. El procés de planificació dels projectes.
- 9.4. Programació de projectes i de la cadena crítica.
- 9.5. Control dels projectes.

10. El control de gestió en empreses industrials, de serveis i comercials

- 10.1. El control de gestió en empreses industrials.
- 10.2. El control de gestió en empreses de serveis
- 10.3. El control de gestió en empreses comercials

11. El control de gestió en empreses en funció de les seves característiques

- 11.1. El control de gestió en empreses públiques
- 11.2. El control de gestió en entitats sense ànim de lucre
- 11.3. El control de gestió en empreses descentralitzades
- 11.4. El control de gestió en empreses franquiciadoras.

12. Aplicació del control de gestió en sectors especials

- 12.1. Agràries
- 12.2. vitivinícoles
- 12.3. constructores
- 12.4. Fabricació d'automòbils
- 12.5. banca
- 12.6. Assegurances
- 12.7. Centres sanitaris
- 12.8. empreses hoteleres
- 12.9. elèctriques
- 12.10. Empreses de Telecomunicacions
- 12.11. sistema portuari
- 12.12. sistema ferroviari
- 12.13. Ajuntament.

VOLUM DE TREBALL

ACTIVITAT	Hores	% Presencial
Classes de teoria	90,00	100
Assistència a esdeveniments i activitats externes	25,00	0
Elaboració de treballs en grup	25,00	0
Elaboració de treballs individuals	10,00	0
Preparació d'activitats d'avaluació	12,00	0
Preparació de classes de teoria	30,00	0
Preparació de classes pràctiques i de problemes	30,00	0
Resolució de casos pràctics	3,00	0
TOTAL	225,00	

METODOLOGIA DOCENT

MD1 - L'aprenentatge en grup amb el professor. Utilitzem el model de lliçó magistral en les classes teòriques, ja que ofereix la possibilitat d'incidir en el més important de cada tema, dominar el temps d'exposició, i presentar una determinada forma de treballar i abordar els diferents conceptes. També s'utilitzarà el model participatiu en alguns temes teòrics i sobretot en les classes pràctiques, en què es pretén primar la comunicació entre els estudiants i amb el professor. Les sessions pràctiques prendran el mètode del cas com a model ja que estimula la participació de l'estudiant tant a nivell individual com de grup.

MD2 - L'estudi individual. S'adreça a l'estudiant en activitats orientades a l'aprenentatge, de manera que l'activitat de l'estudiant se centra en la investigació, localització, ànalisi, manipulació, elaboració i retorn de la informació. L'elaboració de treballs per a l'estudi de la matèria se centrarà en això.

MD3 - La tutoria. Tant a nivell individual com en grup per resoldre problemes i dirigir treballs. Es pot utilitzar la plataforma "Aula Virtual" de la Universitat de València per a mantenir contacte amb el professor.

MD4 - El treball en grup amb els companys. La realització de treballs té com a finalitat, a més de motivar l'estudiant en l'activitat de recerca, aprehensió i ànalisi de la informació, el fomentar les relacions personals, compartir els problemes, les iniciatives i les solucions en treballar en equip. Serà obligatòria la presentació dels treballs proposats a classe.

AVALUACIÓ

SE1- Participació a classe (debats, resolució de problemes, presentació de treballs, entre d'altres): Ponderació 15%.

SE2 - Elaboració de treballs i informes escrits: Ponderació 15%.

ES3 - Examen o prova caràcter de teoricopràctic equivalent. Ponderació 70%.

Per les seues característiques, les activitats d'avaluació contínua no són recuperables en aquesta assignatura.

REFERÈNCIES

Bàsiques

- AECA (2003). La contabilidad de gestión como instrumento de control. Documento 2, Serie principios de Contabilidad de Gestión, Madrid
- AECA (2003). Contabilidad de Gestión para la Toma de Decisiones. Documento 27, Serie Principios de Contabilidad de Gestión, Madrid.
- AECA (2000). El Proceso Presupuestario en la Empresa. Documento 4, Serie principios de Contabilidad de Gestión, Madrid.
- AECA (1998). El sistema de costes basado en las actividades. Documento 18, Serie Principios de Contabilidad de Gestión, Madrid.
- AECA (2003). Costes de Calidad. Documento 11- Serie Principios de Contabilidad de Gestión, Madrid.
- AECA (1999). Contabilidad de Gestión Medioambiental. Documento 13, Serie Principios de Contabilidad de Gestión, Madrid.
- AECA (2000). La Teoría de las Limitaciones en la Contabilidad de Gestión. Documento 21, Serie principios de Contabilidad de Gestión, Madrid
- AECA (2007). Aplicación de la Contabilidad de Gestión a la Cadena de Suministros. Documento 33, Serie principios de Contabilidad de Gestión, Madrid.
- AECA (2004). La Gestión de Proyectos: Un modelo de Contabilidad de Gestión. Documento 29, Serie principios de Contabilidad de Gestión, Madrid
- Ripoll et al (1994): Introducción a la Contabilidad de Gestión, McGrawHill, Madrid. Tema 13. La Contabilidad de Costes en Empresas de Servicios y Tema 14. La Contabilidad de Costes en la Empresa Comercial.
- Tamarit Aznar, Carmen (2015). Material entregado a los alumnos.
- Material de estudio preparado por los profesores de la asignatura disponible en el aula virtual.
- Casos prácticos preparados por los profesores de la asignatura disponible en el aula virtual.
- Enlaces a página web de interés: AECA (<http://www.aeca.es>)

ADDENDA COVID-19

Aquesta addenda només s'activarà si la situació sanitària ho requereix i previ acord del Consell de Govern

1. Contenidos

Se mantienen los contenidos inicialmente recogidos en la guía docente.

2. Volumen de trabajo y planificación temporal de la docencia

Se ha modificado la actividad “Clases de teoría”, pasando a ser “Clases de teoría y práctica”. Se elimina la actividad “Asistencia a eventos y a actividades externas”.

El volumen de trabajo distribuido por actividades es el siguiente:

Clases de teoría y práctica.....	90 horas
Elaboración de trabajos en grupo.....	15 horas
Elaboración de trabajos individuales.....	15 horas
Preparación de clases de teoría.....	20 horas.
Preparación de clases prácticas.....	20 horas.
Resolución de casos prácticos.....	50 horas.
Preparación de actividades de evaluación.....	15 horas.
TOTAL.....	
	225 horas

Respecto a la planificación temporal de la docencia, se mantienen las sesiones en los días y horas programadas.

3. Metodología docente

Desde el inicio de las clases no presenciales, el/la alumno/a dispone de la planificación de las actividades a desarrollar y se indica las actividades que deben entregar a la profesora en cada una de las clases no presenciales.

Al principio de cada semana, la profesora pondrá a disposición del/la alumno/a el material necesario para trabajar el tema de la semana y explicará con detalle el contenido del mismo, las actividades a realizar y la fecha de entrega de éstas.

Para ello se utilizará:

1. Transparencias locutadas disponibles en Aula virtual: para el desarrollo de clases teóricas.
2. Propuesta de actividades a desarrollar por el/la alumno/a: disponibles en Aula Virtual: para desarrollar la clase práctica.
3. Videoconferencia síncrona: para desarrollar tanto la clase teórica como práctica y resolver dudas.
4. Recogida de actividades elaboradas por el/la alumno (razonamientos teóricos, casos numéricos e informes), que entregará por correo electrónico (clases teóricas y prácticas).

Las tutorías se realizarán por videoconferencia síncrona, por correo electrónico y por *whatsapp*.

Plataformas tecnológicas empleadas:

Aula virtual: para suministrarle material a los/las alumnos/as.

Fórum de Aula virtual: para difusión de noticias.

Correo electrónico: para recoger los casos elaborados por el alumno y resolver dudas.

Whatsapp: para comunicación continua con las/os delegados y resolver dudas generales de la clase.

Blackboard Collaborate : realización de videoconferencias síncrona para explicar el material puesto a disposición de/de la alumno/a cada semana, el trabajo a realizar y resolver dudas.

Google Hangouts meet: realización de videoconferencias para explicar el material puesto a disposición del alumno cada semana, el trabajo a realizar y resolver dudas.

4. Evaluación

La prueba final de carácter teórico-práctico constituirá el 60% de la nota de la asignatura. El 40% restante (evaluación continua), estará formada por la valoración de los trabajos (teóricos y prácticos) entregados y de la participación de los/las alumnos/as en el desarrollo de las clases.

La calificación final se expresará en un rango de 0–10 puntos. Únicamente se tendrá en cuenta la nota obtenida por la evaluación continua, cuando la nota de la prueba final teórico-práctica sea igual o superior a 4 puntos sobre 10.

Superar esta asignatura implica obtener en la calificación final, al menos 5 puntos sobre un total de 10.

En la segunda convocatoria, las actividades de evaluación continua son NO RECUPERABLES (Se mantiene la misma puntuación obtenida en la primera convocatoria).

5. Bibliografía

La bibliografía recomendada se mantiene pues es accesible.

